

V 20126 C

1 A T V I J A

Lettische Zeitung

Nr. 31 (1613) 24. August 1974

Herausgeber: Lettische Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e. V. (Lettisches Zentralkomitee).

Verantwortlich für den Inhalt und den Anzeigenteil:

Oskars Kalējs.

Redaktion und Verlag:

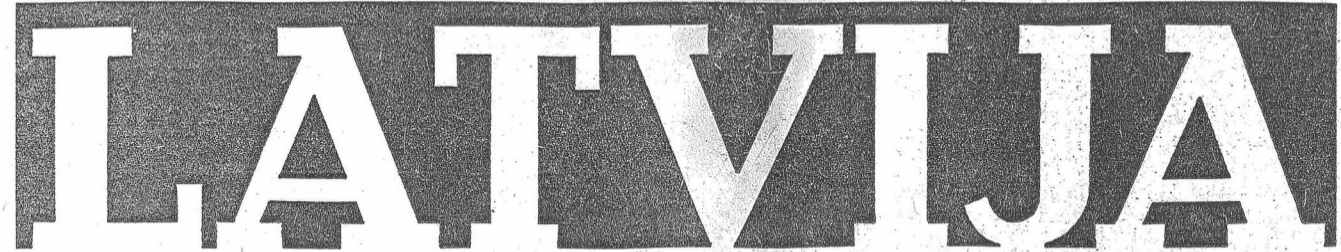
242 Eutin/Holst.,

Ferd.-Tonnies-Str. 11.

Verlagsleiter: K. Pīlāgers.

Druck: Hermann Sönksen, Plön.

Gerichtsstand: Eutin/Holst.

LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 31 (1613)

Sestdien, 1974. g. 24. augustā

Izdevējs: Latviešu centrālā komiteja Vācijā, Atbildīgais redaktors Oskars Kalējs. Apgāds un redakcija: 243 Eutin/Holst. Ferd.-Tonnies-Str. n, postfach 107, Deutschland.

Tālr.: (0 45 ai) 24 70.

Redaktori: Anglijā — A. Liepiņa, 34 Kingsmead Road, London SW2 3JD. Tālr.: 01-674-7386; Zviedrijā — Alfrēds Dzilums, 175 02 Järfalla 2, Box 2019, postgiro 760610-6. Tālr.: 0753-50982.

Vēsturnieka pakalpojums

IZCILS AKADĒMISKS PAGODINĀJUMS PROFESORAM
DR. EDĢARAM ANDERSONAM

ā basa par otro
ugaviēši.

— kopš 1967.
enīgā meitene.
ēģinājumiem no
ā par psihologi
bā, galvenokārt
iem. Jau ar pir
si lielu piekri
sevišķi latgaļu
īpatnējā aran
māksloto smaidu
ņības caurausto
susi daudz gais
vēs un dažā labā

piecos gados uz
res meistara par
dalībnieku, pie
laikos vēl var
ību, strādīgumu,
bu un pazišanos.

anīna Ankipāne,
msona uzņēmums

ējumam ar elek
un dzied, spēlē,
en vaiadzies Pēc

Vēsturnieks, 11 grāmatu autors Dr. Edgars Andersons ir viens no nedaudzajiem latviešiem, kuŗš ar savu zinātnieka darbu pie universitātēm, pētniecības institūtiem, publikācijām Amerikas un Eiropas zinātniskajā periodikā ir ieguvis starptautisku vārdu, atzīnību un cieņu. Liekas, ka vairs nav daudz maz pazīstamākas zemes pasaulē, kur viņš nebūtu bijis aicināts viesoties konferencēs, universitātēs, pētniecības institūtos, vai ekspedīcijās. Tādos gadījumos viņa izdevumus sedz nevis ASV valdība kā tas parasti ASV zinātnieku ceļojumos notiek, bet gan šo aicinātāju zemju valdības, vai zinātniskās iestādes, ko amerikāņi uzskata par neparastu parādību. Tas nozīmē tikai vienu — ka viņa pētījumi un pieredzes ir vajadzīgi un nozīmīgi šo pasaules tautu universitātēm, zinātniskajām iestādēm, studentiem un valdībām. Ne par velti Dr. Edgaru Andersonu amerikāņu akadēmiskās aprindas un arī Vašingtonas iestādes sauc par savu — Ambassador -at- Large.

Parādot atzīnību un cieņu Dr. Edgara Andersona zinātniskajam darbam un viņam kā personai, kas ar savu redzību un iekšskatu cilvēkos un tautās, spējis tās saistīt un vienot zinātniskajam kopdarbam, San Hosē (San Jose) valsts universitāte, kur viņš strādā par vēstures profesoru kopš 1957. gada, ir viņu ievēlējusi par Izcolo profesoru (Outstanding Professor) 1974./75. gadam. San Hosē universitāte ar 32.000 studentiem un 3000 profesoriem ir 18. lielākā visā Amerikā un otrā lielākā un visvecākā visā Kalifornijā.

Jau 1972. gadā Dr. Edgars Andersons bija izraudzīts par vienu no Izcilajiem profesoriem Amerikā, ar sudraba medaļu un diplomu, bet tāds katru gadu izvēl palielā skaitā pa visu Ameriku. Izcilā profesora pagodinājumu kādā universitātē piešķir tikai vienam. Sijāšanas process notiek trīs gadus kandidātiem.

ko pēc tam izdod atsevišķā grāmatā. Cik zināms, Dr. Edgars Andersons ir pirmais latviešu izcelsmes profesors, ko kāda amerikāņu universitāte ir izraudzījusi šādā izcilākā goda parādīšanai.

Bez jau pieminētajām 11 grāmatām Dr. Edgars Andersons ir līdzautors 21 kopgrāmatā, kuŗās devis pa nodaļai blakus citu zinātnieku darbiem. Viņš devis ap 70 rakstu zinātniskajā periodikā visā pasaulē. Studenti ir liecinājuši, ka viņš ir viens no stingrākiem, taisnīgākiem, bet arī interesantākiem profesoriem, kuŗa studentu vairums tagad ir ievērojamās vietās paši kā zinātņu doktori, profesori, ārļietu, kaŗa un citu ministriju atbildīgi darbinieki, ar ko tikai retais profesors var lepoties. Pie viņa ir viesojušies un konsultējušies profesori ar starptautiski pazīstamiem vārdiem. Nav gandrīz nevienas Eiropas valsts, ko Dr. Andersons nepazītu. No visām ASV pavalstīm viņš ir bijis 47, labā daļā Kanadas, viscauri Austrālijā, Jaunzēlandē, Rietumindijā, Klusā okeana salās, Islandē, Bermūdās. Viņam ir radies pulks draugu pasaules universitātēs, pētniecības institūtos, presē un valdību aprindās.

Visas šīs iespējas izmantojot Dr. Edgars Andersons ir veicis lielu kalpojuma darbu Latvijai un savai latviešu tautai. Pašreizējā apvārsnī nav iespējams saskatīt kādu citu latvieti, kuŗa vārdu un darbus pazītu tik plašas aprindas, kam ir iespādis savu zemju universitātēs un valdībās. Ja amerikāņi Dr. Edgaru Andersonu sauc par savu Ambassador -at- Large, tad Latvijai un latviešu tautai šo nerakstīto Speciāla sūtņa kalpojumu viņš ir turpinājis jau 20 gadus. Savu diplomdarbu doktora gradam viņš rakstīja par senajiem kurzemniekiem Rietumindijā: The Couronians and the West-Indies. Zinātniskas apceres un grāmatas par Baltijas telpu, tās vēsturi un tagad-

Vecie raksti atklātībā

ATRASTI JĀŅA REITERA LAT-
VIEŠU BĪBELES TULKOJUMA
PARAUGI

Valodnieks un bibliogrāfs Benjamiņš Jēgers, pašreiz uzturas Eiropā, pabijis daudzās Vecā kontinenta bibliotēkās, mēģinādams uziet kādus vēl nepazīstamus 16., 17. un 18. gs. rakstus un grāmatas latviešu valodā. Šim viņa pasākumam bijuši ļoti labi panākumi. Ar sevišķi augstu nozīmi ir viņa nupat atrastie, daudz mūsu zinātnieku un jau ilgus gadus veltīgi meklētie Jāņa Reitera latviešu bībeles tulkojuma paraugi.

Jānis Reiters, kas, domājams, pats bijis latvietis, būdams pārliecībā, ka bībeli latviski tulkot uzdos viņam kā mūsu valodas labam pratējam, 1675. gadā Rīgā laida klajā iespaidumā vairāku Vecās un Jaunās derības nodaļu tulkojumu. Benj. Jēgeram izdevies šo darbu sadzīt rokās tur, kur to bez panākumiem meklējusi vesela rinda mūsu filologu, teologu un citu zinātnieku — Upsalas universitātes bibliotēkā. Tas ir Jāņa Reitera šī darba vienīgais pazīstamais eksemplārs.

Benj. Jēgers jau sagatavojis manuskriptu, lai šo darbu laistu klajā faksimilā. Kā labi zināms, viņš jau 1954. gadā tādā fotogrāfiskā iespaidumā publicēja Jāņa Reitera 1675. gada tēvreizu krājumu ar šīs lūgšanas tekstu 41 valodā resp. versijā. To starpā ir arī latviešu tēvreize viņa paša noveidojumā.

Taņī pat reizē un turpat Upsalas universitātes bibliotēkā uzieti arī minētā Jāņa Reitera tēvreizu krājuma eksemplārs, ceturtais Benj. Jēgera atrastais. Arī tas, tāpat kā 1675. gada tulkojumu paraugi, Upsalā jau kopš 1901. gada tika turēts par galīgi pazudušu.

Atrastās Jāņa Reitera grāmatas valodu un pareizrakstību Benj. Jēgers nodomājis aplūkot otrā, plašākā un speciāli valodnieciskā publicējumā.

Kārlis Draviņš